

H. Hakan Yılmaz¹
Merkez Direktörü2026 BÜTÇE DEĞERLENDİRMESİ: REFORMLARI
BEKLERKEN²

I. Makro Çerçeve ve Bütçe Dengesi

DEĞERLENDİRME NOTU

Devlet bütçeleri, siyasi sorumluluğa sahip hükümetlerin politika ve program önceliklerini hayata geçirdiği temel siyasi metinlerdir. Bütçeler, gelir ve giderlere yönelik tahminlerin yer aldığı belgeler olmanın ötesinde, siyasi anlamda yetki devrini de içeren dokümanlardır. Özellikle, bugün olduğu gibi, kapsamlı bir ekonomik programın uygulandığı dönemlerde bütçeler, programın maliye politikası hedefleriyle uyumunu göstermenin yanı sıra, programın maliyet ve faydalarının toplumda nasıl dağıldığını gösterir.

2026 yılında bütçe açığı, GSYH'ye oran olarak %3,5 seviyesinde hedeflenmiştir. 2026 yılı bütçe açığı; deprem harcamaları, personel ve faiz harcamalarındaki genişleme yanında gelirlerin düşük performans göstermesi nedeniyle geçen yıl programının seviyenin (%2,8) üzerinde revize edilmiştir. Aslında, geçilen koşullarda programa maliye politikası tarafında güçlük destek vermek için deprem harcamaları hariç bütçe açığının mümkün olduğunca azaltılması beklenirdi.

Bütçe açığını artıran başlıca kalemler; personel giderleri, faiz giderleri, SGK ve KİT hariç cari transferler ile deprem ağırlıklı sermaye transferleridir. Diğer yandan, yatırımların 2025 yılı için öngörülen nominal düzeyin altında kalması ile sosyal güvenlik kurumuna ve bankacılık hariç KİT'lere yapılan bütçe transferlerinin reel olarak azalmasıyla bütçe açığı %3,5 civarında tutulabilmiştir. Bu üç harcama alanında **alınması programlanan tedbirler ve bu tedbirleri kalıcı hale getirecek reform nitelikli düzenlemeler hayata geçirilmezse bütçe açığının %4,7'ye çıkması muhtemel görülmektedir.** Başka bir ifadeyle, 2026 bütçesinde

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1470>² Bu çalışma kapsamlı bir 2026 yılı bütçe değerlendirme raporuna dönüştürülecektir.

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

öngörülen programların ufukta yapısal nitelikli tedbirlerin uygulanacağı mesajını bize verdiğini söyleyebiliriz.

İç ve dış dinamiklerdeki belirsizliklerin arttığı ve **ekonomik programın yorgunluk sinyalleri verdiği** bir dönemde, **2026 bütçesi; programdan muhtemel sapmalara daha ön alıcı ve etkin müdahalede bulunan ve para politikasının beklentileriyle daha uyumlu bir maliye politikasına olan ihtiyacı çok daha elzem hale getirmektedir.** Yine, 2026 yılında ekonomik programın yeniden tasarlanması ile birlikte **mali dengeyi daha sürdürülebilir hale getirecek bir yapısal reform programının açıklanması da beklenmektedir.**

Tablo 1. 2026 Bütçesi Harcama Tedbirlerinin Bütçe Dengesine Etkisi (GSYH, %)

	2026 B
Bütçe Dengesi	-3,5
Bütçe Dengesi (Harcama Tedbirsiz)	-4,7
Temel Harcama Tedbirleri	
Yatırım Kesintisi	0,4
Sos. Güv. Sistemi (Prim Artış Odaklı)	0,3
KİT Transferleri (Bankacılık Hariç)	0,4

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

Bütçe hazırlanırken TÜFE yıl sonu hedefi %16 (ortalama %21,2), GSYH deflatörü %19,7 ve büyüme %3,8 seviyesinde programlanmıştır. Ekonominin son iki yıl büyüme performansının üzerine çıkacağı (%3,8) ve enflasyonun ortalamada %20'ler seviyesine düşeceği öngörülmüştür. Yine program kapsamında TL'de değerlemenin 2026 yılında da devam edeceği ve uluslararası enerji fiyatlarındaki değişimin göstergesi olan ham petrol fiyatlarının da düşeceği beklenmektedir.

2025 yılında program ve gerçekleşme tahminleri çerçevesinde makro tahminlerde sapma; büyüme ve ham petrol fiyatlarında aşağı yönlü (%16-17), enflasyonda ise yukarı yönlü (%62,9) beklenmektedir. Bu sapmaların 2025 son çeyrek gelişmelerinde 2026 yılı enflasyon ve büyüme tahminlerini de etkileyeceği düşünülmektedir. Dolayısıyla belirsizliklerin yoğun olduğu bu döneme özgü olmak üzere, yılın ilk çeyreğinde makro verilerin güncellenmesi ve yılın ikinci yarısına daha hazırlıklı girilmesi önemlidir.

Tablo 2. Temel Makro Büyüklükler

	2024	2025 P	2025 OVP	2026 P	2025 Sap. %	2026 Değ. % Prg.
GSYH (milyar TL)	44.587	61.540	62.179	77.257	1,0	24,2
Büyüme	3,3	4,0	3,3	3,8	-17,5	15,2
Nihai Yurt İçi Talep (% Değişim)	3,0	3,3	3,0	3,5	-9,1	16,7
TÜFE Yılsonu	44,4	17,5	28,5	16,0	62,9	-43,9
TÜFE Ortalama	58,5	21,4	34,9	21,2	62,9	-39,3
GSYH Def.	59,3	33,9	35,0	19,7	3,2	-43,7
Ham Petrol Fiy.-Brent(USD/Varil)	80,5	83,8	70,0	65,0	-16,5	-7,1
İstihdam Düzeyi (bin kişi)	32.620	33.200	32.605	33.336	-1,8	2,2
Kur (ABD \$)	32,8	42,0	39,6	46,6	-5,6	17,6
İthalat (cif, milyar \$)	344,0	369,0	367,0	378,0	-0,5	3,0

Not: UVP 2026-28 ve TÜFE ortalama kendi öngörümüz

II. Bütçe Büyüklükleri – Hedefler, Beklentiler

II.1 Bütçe Genel Görünümü

2026 yılında bütçede harcamaların %29, faiz dışı giderlerin ise %28,3 oranında artması programlanmıştır. Enflasyon ve büyüme üzerinde olan bu artışlar GSYH'ye oran olarak toplam harcamaları 0,9 puan, faiz dışı giderleri ise 0,7 puan yukarı çekmiştir. Program kapsamında öngörülen mali tedbirlere rağmen deprem harcamalarının devam etmesi (0,84 puan) ile personel ve faiz giderlerindeki artışlar harcamaları reel olarak yükseltmektedir.

Deprem harcamaları (bütçe bazlı-yarı tahakkuk) ayıklanıp bakıldığında, 2026 yılında faiz dışı harcamalarda 0,6 puanlık bir artış (GSYH) görülmektedir.

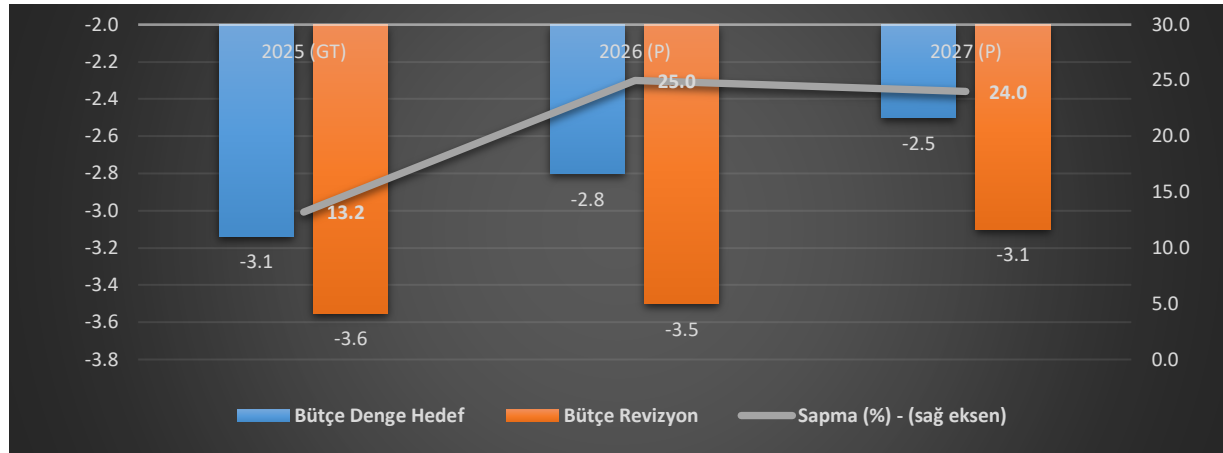
Tablo 3. 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Büyüklükleri

(milyar TL)	2024 Gerç.	2025		2026 Bütçe	% Değişim		Artışa Katkı %	GSYH (%)			
		Bütçe	OVP		2025/ 2024	2026/ 2025		2024 Gerç.	2025 Bütçe	2025 OVP	2026 Bütçe
Harcamalar	10.777	14.731	14.674	18.929	36,2	29,0	100,0	24,2	23,9	23,6	24,5
1-Faiz Hariç Harcama	9.507	12.781	12.622	16.187	32,8	28,3	83,8	21,3	20,8	20,3	21,0
2-Faiz Harcamaları	1.270	1.950	2.053	2.742	61,6	33,6	16,2	2,8	3,2	3,3	3,5
Gelirler	8.671	12.800	12.466	16.216	43,8	30,1	100,0	19,4	20,8	20,0	21,0
1. Vergi Gelirleri	7.305	11.139	10.734	13.783	46,9	28,4	81,3	16,4	18,1	17,3	17,8
Dolaysız Vergiler	2.497	3.882	4.089	5.281	63,8	29,1	31,8	5,6	6,3	6,6	6,8
Dolaylı Vergiler	4.808	7.257	6.645	8.503	38,2	28,0	49,5	10,8	11,8	10,7	11,0
2. Diğer Gelirler	1.366	1.662	1.732	2.433	26,8	40,5	18,7	3,1	2,7	2,8	3,1
Bütçe Dengesi	-2.106	-1.931	-2.208	-2.713	4,9	22,8		-4,7	-3,1	-3,6	-3,5
Faiz Dışı Denge	-836	19	-156	29	-81,4	-118,6		-1,9	0,0	-0,3	0,0
Deprem Harc. Hariç Denge	-1.345	-903	-1.720	-2.060	27,8	19,8		-3,0	-1,5	-2,8	-2,7
Program Tanımlı Denge	-1.183	-294	-398	-373	-66,4	-6,3		-2,7	-0,5	-0,6	-0,5
Deprem Hariç Faiz Dışı Harc.	8.746	12.214	12.133	15.535	38,7	28,0		19,6	19,8	19,5	20,1

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

Bütçede toplam gelirlerin %30,1, vergi gelirlerinin ise %28,4 oranında artması tahmin edilmektedir. Toplam gelirler GSYH'ye oran olarak bir önceki yıla göre 1 puan, vergi gelirleri ise 0,5 puan seviyesinde reel artış göstermektedir. Vergi gelirlerinde son iki yılda bazı düzenlemeler yapılmış olsa da yapısal vergi reformlarının hayata geçirilememesi ve konjonktürel vergi tedbirleriyle sınırına dayanan sistemde, gelir artışının yine esas olarak dolaylı vergilerden sağlanması beklenmektedir. Toplam gelirlerin yaklaşık yarısı (%49,5), 2026 yılında da dolaylı vergilerden gelecektir.

Bütçe açığının GSYH'ye oran olarak %3,5 seviyesine gerçekleşmesi programlanmıştır. Bu açık seviyesi, geçen yılki OVP'de 2026 yılı için programlanan %2,8'in üzerindedir. Dolayısıyla bütçe tarafında açığın kontrolü üzerindeki riskler hem gelir hem de harcama kaynaklı olarak artarak devam etmektedir. İzleyen grafikte de görüldüğü üzere geçen yıl belirlenen hedeflere kıyasla bütçe açığını yaklaşık %25 arttıran bir revizyon yapılmıştır. Program tanımlı dengede bu dönemde planlananın aksine açık vermeye devam etmektedir.

Grafik 1. Bütçe Dengesi Hedef Revizyonları (GSYH'ya Or.-Sapmalar)

Kaynak: OVP (2026-28) verileri üzerinden kendi hesaplamamız

2025 yıl sonu bütçe açığının, harcama ve gelirlerde yaşanacak sapma nedeniyle GSYH'ye oran olarak hedeflenen %3,1'in üzerinde, %3,6 seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, özellikle 2026'ya yönelik mali baskıyı azaltmak amacıyla deprem kaynaklı transferler, yatırım ödenekleri ve KİT destekleri gibi bazı harcamaların idari kararlarla 2025 yılına çekilmesi halinde, bütçe açığının yaklaşık 0,1-0,2 puan artması da söz konusudur (tablo 13). Buna karşılık, idari kontrolü mümkün olan yatırım harcamalarının ödenek düzeyinde tutulması (yedek ödeneklerin kullanılmaması) ve yılın son iki ayında ÖTV tahsilatında olası bir artış sağlanması halinde, bütçe açığı başlangıçta hedeflenen %3,1 civarında da kalabilir.

Tablo 4. 2025 Yılı Bütçe Açığını Yukarı Çeken ve Açığın Daha Büyümesini Dengeleyen Harcama ve Gelir Kalemleri (GSYH, %)

	2025		
	Bütçe	OVP Tah.	Değişim
Bütçe Dengesi	-3,1	-3,6	-0,4
Artışa Sebep Olan Ana Kalemler			
Personel Giderleri	5,6	5,9	-0,3
Sermaye Giderleri	1,8	2,1	-0,3
Faiz Harcamaları	3,2	3,3	-0,1
Kurumlar Vergisi	2,7	1,9	-0,8
İthalde Alınan KDV	3,4	2,7	-0,7
Açığı Düzeltten Ana Kalemler			
Cari Transferler	3,2	2,9	0,2
Gelir Vergisi	3,5	4,5	1,0
Özel Bütç İd&Düz. Den. Kur. Gel.	0,3	0,6	0,3

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

Sonuç olarak kamu harcamaları ve vergilerdeki artış oranlarının 2026 yılı için öngörülen ortalama enflasyon ve deflatör hedeflerinin üzerinde olması ile birlikte **kamu harcanabilir geliri ve kamu tüketimi 2026 yılında da reel artış içindedir. Özellikle kamu tasarrufu, programlandığı şekilde bir artış içinde olmamıştır (2026 yılında %1'e çıkması**

beklenirken). Kamu tasarruflarının gerilemesi ve kamu kesimi dengesinde açığın programlara göre artması hem harcama hem de gelir kalemlerinden kaynaklanmıştır.

Tablo 5. Kamu Maliyesine İlişkin Hedefler

	2024	2025 (GT)	2026 (P)
Kamu Kesimi Dengesi	-5,8	-3,5	-3,4
Kamu Tüketimi	-10,4	-10,4	-11,1
Kamu Tasarrufu	0,1	0,2	0,3
Kamu Yatırımı	-3,5	-3,4	-3,4
Vergi Yüğü (SGK Pr. Hariç)	16,6	17,5	18,2
Vergi Yüğü (SGK Pr. Dâhil)	23,0	23,8	25,0
MY Bütçe Dengesi	-4,7	-3,6	-3,5

Kaynak: OVP (2026-28) ve SBB verileri

II.2 Bütçe Harcamalarının Kısa Değerlendirmesi

Faiz dışı harcamalar ve faiz harcamalarının 2026 yılında reel bir genişleme içinde olması öngörülmektedir. Bu genişleme, izleyen yılda bütçenin mevcut araçlarla esnekliğini de azaltmaktadır.

Ağırlıklı deprem kaynaklı olan sermaye transferleri dışında bırakıldığında personel harcamaları artışta %33,6 ilk sırayı almaktadır. Personel harcamalarında özellikle geriye dönük endeksleme bu artışta belirleyicidir. Personel harcamaları ile birlikte faiz giderleri de aynı hızda artmaktadır. **Faiz maliyetlerindeki artış, faizlerin bütçe içindeki payını 2023'te %10 olan seviyesinden %14,5'lere çıkarmıştır.**

Tablo 6. MYB Bütçe Giderlerinin Hedef, Gerçekleşme ve Program Büyüklükleri (2024-2026)

(milyar TL)					% Artış		% Dağ.		GSYH'ya Or. %			
	2024 Gerç.	2025 Bütçe	2025 OVP	2026 Bütçe	2025OV P/ 2024	2026OV P/ 2025OV	2026 Bütçe	Artışa Katkı %	2024 Gerç.	2025 Bütçe	2025 OVP	2026 Bütçe
Harcamalar	10.777	14.731	14.674	18.929	36,2	29,0	100,0	100,0	24,2	23,9	23,6	24,5
1-Faiz Hariç Harcama	9.507	12.781	12.622	16.187	32,8	28,3	85,5	83,8	21,3	20,8	20,3	21,0
Personel Giderleri	2.666	3.476	3.672	4.907	37,7	33,6	25,9	29,0	6,0	5,6	5,9	6,4
Sosyal Güv.Kur. Devlet Pr.	332	435	449	600	35,2	33,6	3,2	3,5	0,7	0,7	0,7	0,8
Mal ve Hizmet Alımları	745	1.024	1.005	1.250	34,9	24,3	6,6	5,7	1,7	1,7	1,6	1,6
Cari Transferler	3.864	5.813	5.525	6.821	43,0	23,4	36,0	30,5	8,7	9,4	8,9	8,8
Sosyal Güv. Kur. Tr.	1.437	2.188	2.087	2.329	45,2	11,6	12,3	5,7	3,2	3,6	3,4	3,0
Gelir Payı	1.059	1.680	1.619	2.079	52,8	28,4	11,0	10,8	2,4	2,7	2,6	2,7
Diğer	1.367	1.945	1.819	2.413	33,1	32,7	12,7	14,0	3,1	3,2	2,9	3,1
Sermaye Giderleri	943	1.102	1.317	1.310	39,6	-0,5	6,9	-0,2	2,1	1,8	2,1	1,7
Sermaye Transferleri	640	338	334	523	-47,8	56,5	2,8	4,4	1,4	0,5	0,5	0,7
Borç Verme	317	306	319	394	0,7	23,7	2,1	1,8	0,7	0,5	0,5	0,5
Yedek Ödenek		287		382			2,0	9,0		0,5		0,5
2-Faiz Harcamaları	1.270	1.950	2.053	2.742	61,6	33,6	14,5	16,2	2,8	3,2	3,3	3,5

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

2026 yılında faiz dışı harcamalarda aşağıda sıralanan mali tedbirlere rağmen 2025 yılına göre reel olarak 0,7 puanlık (GSYH oran) bir artış görülmektedir. Bu ise bize harcama tasarrufunun esas olarak üç kaleimde planlandığını ve aşamalı olarak uygulamaya konduğunu (7566 sayılı yasa ile vergi ve sosyal güvenlik sistemine ilişkin düzenlemeler meclisten geçmiştir) göstermektedir:

- Yatırımlarda karayolu ulaştırma yatırımlarındaki kesintiler ağırlıklı olmak üzere bütçe yatırımların azaltılması (0,4 puan) (TEPAV raporlarında sürekli önerilen)
- Sosyal Güvenlik Kurumuna yönelik transferleri azaltmak üzere sosyal güvenlik sisteminde prime esas kazanç matrahının ve prim oranlarının artırılması, işveren desteğinin azaltılması, sağlık ödemelerine ve emekli maaş ödemelerine yönelik düzenlemeler (0,3 puan)
- KİT’lerde maliyet esaslı fiyatlandırmanın uygulanması, destek kapsamının daraltılması ve yapılacak KİT yönetim reformu.

Bütçede harcama tasarrufu olan kalemlerin yanında personel, sermaye transferleri ve diğer cari transferlerde izleyen tabloda gösterildiği şekilde aslında reel artışlar öngörülmektedir.

Tablo 7. Harcamaların Değişimi (GSYH, %)

	2026 B
Faiz Dışı Net Etki	0,7
Yatırım Kesintisi	-0,4
Sos. Gv. Sistemi (Prim Artış Odaklı)	-0,3
KİT Transferleri (Bankacılık Hariç)	-0,4
Cari Transferler Net (SGK ve KİT Hariç)	0,6
Personel	0,5
Sermaye Transferi	0,1
Yedek Ödenek	0,5

Not: Negatif mali tedbirleri göstermekte, pozitifler ise net harcama genişlemesini

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

Bütçede sosyal güvenlik kurumuna yapılacak cari transferlerin %11,6 oranında artması, sosyal güvenlik sistemine yönelik prim odaklı düzenlemeler ile tahsilatı artırıcı tedbirlerin ve reform nitelikli düzenlemelerin öngörüldüğünü gösteriyor. Bu çerçevede özellikle asgari ücret seviyesi, emekli aylıklarına yönelik politika kararları, prim tahsilatını artırmaya yönelik düzenlemelerin uygulanma biçimi ve sosyal koruma programlarına ilişkin reformların kapsamı belirleyici olacaktır. Aksi halde, emekli aylıkları ve faturalı ödemelerde öngörülmeyen artışlar, sosyal güvenlik kurumuna ilişkin hedeflerden sapmaya yol açacaktır. Bu da program kapsamında ilave tedbirler alınması anlamına gelecektir.

Benzer şekilde kamu yatırım kesintilerinin hangi kararlılıkta uygulanacağı da kritik önemdedir. 2026 yılındaki mali baskıyı azaltmak için 2025 yılı yatırım harcamalarının ödeneklerin üzerine çıkarılmasının yeterli olmayabileceği değerlendirilmektedir.

KİT’lerde ise enerji fiyatlarındaki yukarı yönlü artış, kurun TL aleyhine değerlendirilmesi ve maliyet esaslı fiyatlamadan uzaklaşılması ile KİT yönetim reformunun hayata geçirilememesi, riski artırmaktadır.

Bakanlık hizmet programları üzerinden doğrudan sosyal koruma nitelikli programlara ayrılan ödeneklerin gelişimi ise izleyen tabloda verilmektedir. 2026 yılında özellikle yoksul hanelere

yönelik çeşitli başlıklarda yapılacak desteklerin büyüklüğü GSYH'ye oran olarak %1,14, toplam bütçe içinde ise %4,6 seviyesindedir. Dolayısıyla **2026 yılı içinde mevcut ödeneklerle ilave bir sosyal koruma desteği verilmesi mümkün görülmemektedir**. Yıl içinde özellikle sosyal desteklere yönelik yapılması programlanan reform düzenlemesi için ilave bir mali kaynak yaratılması gerekmektedir.

Tablo 8. Sosyal Koruma ve Yoksullukla Mücadele Bütçesi (2024-2026)

	Milyar TL				Bütçe Payı. (%)				GSYH Or. (%)			
	2024	2025	2026B		2024	2025	2025B		2024	2025	2026B	
	Bütçe	Tahmin*			Bütçe	Tahmin*			Bütçe	Tahmin*		
Toplam Bütçe Giderleri	10.777	14.731	12.843	18.929	100,0	100,0	100,0	100,0	24,17	23,94	20,65	24,50
Sosyal Koruma ve Yoksullukla Müc.	468	626	633	880	4,3	4,3	4,9	4,6	0,76	0,81	1,02	1,14
Yoksullukla Mücadele ve Sos. Yard.	275	362	360	554	2,6	2,5	2,8	2,9	0,45	0,47	0,58	0,72
Çocukların Kor. ve Geliş. Sağlanması	28	41	43	55	0,3	0,3	0,3	0,3	0,05	0,05	0,07	0,07
Engellilerin Top. Hayata Kat. ve Özel Eğ.	143	192	195	230	1,3	1,3	1,5	1,2	0,23	0,25	0,31	0,30
Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi	10	17	20	22	0,1	0,1	0,2	0,1	0,02	0,02	0,03	0,03
Şehit Yakını ve Gaziler	12	15	15	19	0,1	0,1	0,1	0,1	0,02	0,02	0,02	0,02

Kaynak: SBB Program ve Bütçe verileri ile HMB Kasım sonu verilerinden kendi tahminimiz

Kutu 1: 7556 Sayılı Yasa ile Vergi ve Sosyal Güvenlik Sistemine ilişkin Temel Düzenlemeler

Bütçeden bir gün sonra, 17 Ekim 2025 tarihinde parlamentoya sunulan “Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 4 Aralık 2025 tarihinde Parlamentoda kabul edilmiş ve onay için Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir. Cumhurbaşkanlığı onayı ile değişiklikler yürürlüğe girecektir.

Kanunla vergiye ilişkin getirilen temel düzenlemeler:

- Gelir ve Kurumlar vergisinde 2021 tarihinde kaldırılan dördüncü geçici vergi dönemi beyanının yeniden uygulanmaya konulması (tekrar başa dönüş, nakit dengesini rahatlatma)
- Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında bazı faaliyetler (dernek, vakıf, eğitim kurumlarında döner sermayeler gibi iktisadi işletme oluşmamasını öngören düzenlemenin süresinin 2025’e uzatılması (yapısal düzenleme yerine sürenin 10 yıl öteye çekilmesi)
- Konut kira gelirlerinin vergilemesinde faiz gideri indirimine son verilmesi (işyerleri hariç, kişisel gelir vergisi meselesine mesafeli yaklaşmanın sonucu)
- Serbest fon niteliğinde bazı yatırım fonlarının elden çıkarılmasından elde edilen gelirlerin tevkifat kapsamına alınması (kapsamın istisnanın yalnızca genel yatırımcılara açık ve Borsa İstanbul’da işlem gören fonlarla sınırlandırılması)
- Uygulamada caydırma amaçlı tapuda düşük beyana uygulanacak vergi ziyayı cezasının %25’den bir kat daha fazla olarak yeniden düzenlenmesi
- İkinci el araç satış ve devirlerinde noter harcı (binde 2) uygulamasına geçiş ile yetki belgeli satıcılara yapılan satışların istisna edilmesi.
- Yıllık harç kapsamının genişletilmesi amacıyla bazı ruhsat ve yetki belgelerinin (kuyumculuk, ikinci el araç ticareti, taşınmaz ticareti, sağlık kuruluşları, kıymetli maden ve havacılık kaynaklı ulaşım işletme ruhsatları) harç kapsamına dahil edilmesi.
- 2026 yılı emlak vergisi artışına iki kat şeklinde üst sınır getirilmesi ve 2027–2029 yılları için yeniden değerlendirme artış oranlarının uygulanması (Emlak vergisinde rayiç bedelin tespitine ilişkin yapısal düzenleme yerine daha çok günü kurtarma amaçlı düzenleme, yerel gelirleri azaltacaktır)
- Vergi harcaması niteliğinde UEFA organizasyonlarına ilişkin mal ve hizmetlerde KDV istisnası getirilmesi, UEFA organizasyonlarına ilişkin kazanç ve iratların gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulması ile Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına getirilen istisnalar.

Vergi nitelikli düzenlemeler merkezi hükümet açısından KDV istisnası düzenlemesi hariç gelirleri artırmaya yönelikken belediyeler açısından ise gelirleri düşürücü bir mali sonuç ortaya koyacaktır.

Kanunla sosyal güvenlik sistemine düzenlemeler

- Prime Esas Esas Tavan Ücretinin asgari ücretin 7,5 katından 9 katına çıkarılması (prim gelirlerini artırmaya yönelik üst gelir grubundaki çalışanların emekliliğe esas gelirlerine yönelik primlerinin artırılması (Kısa dönemde gelir yaratacak bu uygulama orta dönemde ise emeklilik ödemelerini artıracaktır)
- Prim teşvik ve desteklerinin kısılmasına yönelik Uzun Vadeli Sigorta Prim Oranlarında İşveren Hisselinin Artırılması ve İmalat Dışı Sektörlerdeki İşverenlere Uygulanan 4 Puanlık Prim Teşvikinin 2 Puanla düşürülmesi ile genç girişimcilere bir yıl süreyle sağlanan prim desteği uygulaması yürürlükten kaldırılması (istihdam teşviklerinin azaltılması).
- Borçlanma prim oranları, Bağ-Kur sigortalılık süresini durduranların tekrar canlandırma amaçlı İhya Prim Oranlarının %32’lerden %45’e çıkarılması ile Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları Prim Oranlarının 20’den %21’e yükseltilmesi
- Prim borçlarının gelir veya aylıklardan %25’e kadar kesinti yoluyla tahsiline geçilmesi
- Cumhurbaşkanına, bireysel emeklilik sistemindeki %30’luk devlet katkısı oranını %50’ye kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye yetki verilmesi.

Sosyal güvenlik sisteminin mali olarak güçlendirilmesi dolayısıyla bütçeden yapılan transferlerin azaltılması amacını taşıyan bu düzenlemelerin, özellikle istihdam teşvikleriyle ilgili olanlarının, diğer politika uygulamalarıyla birlikte yeterince alınmaması nedeniyle emek piyasası üzerinde etkisinin özellikle ekonominin dalgalanma dönemlerinde olumsuz sonuçlar doğuracağı değerlendirilmektedir.

2026 yılının riskli alanlarının başında kamu borçlanmasında faiz ve kurdan kaynaklı muhtemel piyasa riski gelmektedir. Faiz harcamalarının bütçe içindeki payının artması bütçe üzerindeki mali baskıyı artırmakta ve büyümeyi destekleyici programlar için gerekli olan mali alanı daraltmaktadır. Faiz giderlerinin bütçe harcamaları içindeki payı 2015 yılında %10'lar seviyesine kadar düşmüştür. Yine bu düşüş döneminde toplam vergilerin faiz ödemelerine ayrılan payı %38'lerden %13'lere kadar düşmüştür. **2023'ten itibaren tekrar artmaya başlayan faiz yükü ile birlikte faiz giderlerinin bütçe içindeki payı %14,5'e, vergilerden faiz aktarılan pay ise %20'ye çıkmıştır.**

Tablo 9. Faiz Ödemelerinin Gelişimi (2005-2026)

	2005	2010	2015	2020	2023	2024	2025GT	2026P
Top.Faiz Öd./Toplam Gelirler	29,90	18,99	10,98	13,03	12,95	14,65	16,47	16,91
Top. Faiz Öd./Top. Vergi Gel.	38,19	22,94	13,00	16,08	14,99	17,39	19,12	19,89
Top. Faiz Öd. /Toplam Giderler	28,61	16,41	10,47	11,13	10,24	11,79	13,99	14,48

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

II.3 Bütçe Gelirlerinin Kısa Değerlendirmesi

OVP bütçe tahminlerine göre 2025 yılında bütçeyi gelirler tarafında kurtaran, gelir vergisi tevkifatında yaşanan %84,4 seviyesinde gerçekleşmesi beklenen artış olmuştur. Bu artışın temel kaynağı, menkul kıymet stopaj oranlarında 2025 yılında yaşanan %100'ün üzerindeki artışla ücretler üzerindeki tevkifattır. 2025 yılında vergi tevkifatının yapısı menkul kıymetler üzerindeki stopajların (nihai vergi niteliğine dönüşmeden) ilave katkısı ile GSYH'ye 1 puan seviyesinde artış göstermiştir. Menkul kıymetler üzerindeki stopajların artırılması ile diğer gelir kalemlerindeki düşük performans kısmen telafi edilerek bütçe açığı %4'ün altında tutulabilmiştir.

Kurumlar vergisinde öngörülmeleyen düşüş ve ithalde alınan KDV tahsilatının programın altında kalması, toplam vergi gelirlerinin bütçe hedeflerinin altında kalmasına yol açmıştır.

Tablo 10. 2025 Yılı Bütçe Gelir Kalemlerinde Program Sapması (GSYH, %)

	2025		
	Bütçe	OVP Tah.	Değişim
Vergi Tevkifatı	3,2	4,2	1,0
Kurumlar Vergisi	2,7	1,9	-0,8
İthalde Alınan KDV	3,4	2,7	-0,7
OTV	3,4	3,1	-0,3
Diğer Vergiler	5,4	5,3	-0,1
Toplam Vergiler	18,1	17,3	-0,8

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

2026 yılında toplam gelirlerin %30,1, vergi gelirlerinin ise %28,4 oranında artması beklenmektedir. **Bütçede, gelirler tarafında alınacak tedbirler paralelinde GSYH'ye oran olarak 0,5 puanı vergi gelirleri olmak üzere 1 puanlık bir gelir performansı artışı öngörülmektedir.** Vergi gelirlerini 0,4 puanlık ilave artış ile faiz, pay ve cezalar kalemi izlemektedir.

Vergi gelirlerinde en yüksek oransal artış, işlem vergisi niteliğinde olan damga vergisi ve harçlar ile kurumlar vergisinde olmuştur. Yine ÖTV'de alkollü içkiler ile tütün mamullerinde tahsil edilecek vergiler de ortalamanın üzerinde artmaktadır. Bu da sigara ve alkollü içki

fiyatlarının hedef enflasyonun oldukça üzerinde artırılması ve harçlar yoluyla hizmet fiyatlarının yükseltilmesiyle, yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar üzerinden enflasyonun etkilenmesi ve programın makro çerçevesiyle uyumunun tartışmalı hale gelmesi anlamına gelmektedir.

Tablo 11. Bütçe Gelirlerinin Hedef, Gerçekleşme ve Program Büyüklükleri (2024-2026)

(milyar TL)	2024 G	2025B	2025OVP	2026 B	% Değişim		Artışa Katkı, %	% Dağ. 2026	GSYH %			
					2025/ 2024	2026/ 2025			2024	2025 B	2025 OVP	2026 B
I-Vergi Gelirleri	7.304,9	11.138,8	10.733,6	13.783,1	46,9	28,4	100,0	100,0	16,4	18,1	17,3	17,8
1. Gelir ve Kazanç Üz. Alınan Ver.	2.417,8	3.766,4	3.971,3	5.130,2	64,3	29,2	35,2	37,2	5,4	6,1	6,4	6,6
a) Gelir Vergisi	1.527,6	2.129,7	2.784,0	3.517,0	82,3	26,3	15,7	25,5	3,4	3,5	4,5	4,6
Gelir Vergisi Tevkifatı	1.426,6	1.968,7	2.630,0	3.285,1	84,4	24,9	14,1	23,8	3,2	3,2	4,2	4,3
b) Kurumlar Vergisi	890,2	1.636,8	1.187,3	1.613,2	33,4	35,9	19,5	11,7	2,0	2,7	1,9	2,1
2. Mülkiyet Üzerinden Alınan Ver.	79,0	115,4	117,7	150,3	49,0	27,7	0,9	1,1	0,2	0,2	0,2	0,2
b) Motorlu Taşıtlar Vergisi	72,5	106,4	107,9	138,0	48,8	27,9	0,9	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2
3. Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Ver.	2.887,1	4.312,3	4.095,4	5.245,2	41,9	28,1	37,2	38,1	6,5	7,0	6,6	6,8
a) Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	992,6	1.496,4	1.463,2	1.900,5	47,4	29,9	13,1	13,8	2,2	2,4	2,4	2,5
b) Özel Tüketim Vergisi	1.451,3	2.121,3	1.948,3	2.531,5	34,3	29,9	17,5	18,4	3,3	3,4	3,1	3,3
Petrol ve Doğalgaz Ürünleri (I)	398,0	534,9	502,4	657,1	26,2	30,8	3,6	4,8	0,9	0,9	0,8	0,9
Motorlu Taşıtlar (II)	537,6	799,5	769,9	950,0	43,2	23,4	6,8	6,9	1,2	1,3	1,2	1,2
Alkollü İçkiler (III-a)	105,0	170,0	135,4	191,6	29,0	41,5	1,7	1,4	0,2	0,3	0,2	0,2
Tütün Mamülleri (III-b)	309,3	455,7	408,7	560,3	32,2	37,1	3,8	4,1	0,7	0,7	0,7	0,7
Kolalı Gazozlar (III-c)	11,9	17,7	17,6	23,5	48,2	33,5	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallar (IV)	89,5	143,7	114,2	149,0	27,7	30,4	1,4	1,1	0,2	0,2	0,2	0,2
c) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	343,5	544,4	537,2	631,6	56,4	17,6	5,2	4,6	0,8	0,9	0,9	0,8
d) Şans Oyunları Vergisi	36,7	56,5	54,4	67,1	48,3	23,3	0,5	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1
e) Özel İletişim Vergisi	30,3	45,2	46,2	59,3	52,7	28,3	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
f) Dijital Hizmet Vergisi	21,0	29,4	31,3	37,0	49,3	18,2	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0
g) Konaklama Vergisi	11,7	19,1	14,7	18,1	25,3	23,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Uluslararası Tic. ve Muam. Al. Ver.	1.565,2	2.449,3	1.993,4	2.496,0	27,4	25,2	23,1	18,1	3,5	4,0	3,2	3,2
b) İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	1.333,9	2.103,0	1.672,0	2.092,8	25,3	25,2	20,1	15,2	3,0	3,4	2,7	2,7
5. Damga Vergisi	147,8	216,2	223,2	307,7	51,0	37,9	1,8	2,2	0,3	0,4	0,4	0,4
6. Harçlar	207,0	278,7	332,4	453,5	60,6	36,4	1,9	3,3	0,5	0,5	0,5	0,6
7. Başka Yerde Sınıf. Diğer Ver.	0,9	0,5	0,2	0,2	-82,4	3,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kaynak: SBB ve HMB program ve bütçe dokümanları ve verilerinden kendi hesaplamamız

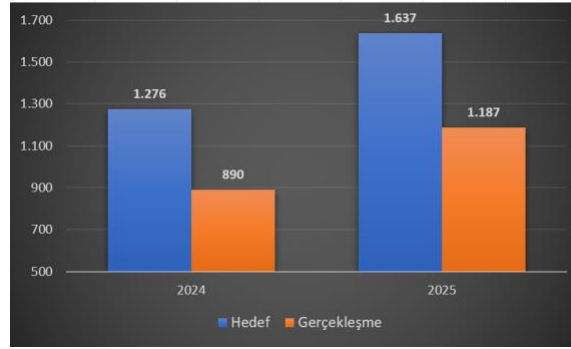
2026 yılında özellikle kurumlar vergisi tahsilatındaki belirsizlikler ile 2025 yılında gözlemlenen dolaylı vergilerdeki yavaşlamanın devam etmesi, gelir performansını olumsuz etkileyecektir. 2026 yılında değişen dengeler de dikkate alındığında gelir tarafında en riskli kalemin %35,9 artış öngörüsü ile kurumlar vergisi olduğunu söyleyebiliriz. **Tahmin seviyeleri 2026 yılında kurumlar vergisi uygulamasında enflasyon düzeltmesinin olmayacağını söylese de henüz bu konuda bir düzenleme yapılmamış olması ve firmaların dinamik olarak nasıl tepki verecekleri buradaki belirsizliği artırmaktadır.**

Kutu 2: Kurumlar Vergisi ve Enflasyon Düzeltmesi: Ne İçin Yola Çıktık Nereye Vardık

Enflasyon düzeltmesi, 2004'ten sonra yüksek enflasyon nedeniyle 2021 sonunda yeniden gündeme gelmiş, ancak uygulamaya hazır olunmadığı gerekçesiyle 2023 sonuna kadar ertelenmiştir. Mükellefler 31 Aralık 2023 itibarıyla bilançolarını vergisiz güncellemiş; 2024'te geçici vergi dönemlerinde uygulanması planlanan düzeltme ise önce 1. dönemde kaldırılmış, ardından brüt satışları 50 milyon TL'nin altında olanlar için 2. ve 3. dönemlerde uygulanmayıp tüm mükellefler açısından yalnızca yıl sonu kurumlar vergisi beyanına bırakılmıştır. 2025 yılında da geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapılmaması, ancak yıllık kurumlar vergisi beyannamesinde enflasyon düzeltilmiş bilançoların esas alınması kararlaştırılmıştır (Karyağdı; Vergi Algı, 14 Aralık 2025).

Kurumlar vergisinde enflasyon düzeltmesinin kurgusunda yaşanan problemlerden kaynaklı güçlü sermayeye sahip şirketlerin vergilerinde düşüş yaşanmış, aksine yükümlülüğü yüksek olan büyük firmaların ile orta ölçekli firmaların görece olarak kurumlar vergisi yükümlülükleri artmıştı. Bu ise vergi ödeme kabiliyeti yüksek olan şirketlerin kazançlarının vergi dışı kalması nedeniyle kurumlar vergisi tahsilat tahminini hızla aşağı çekmiştir. 2025 yılında kurumlar vergisi tahsilatı, hedefin 450 milyar TL altında kalmaktadır. Bu tutar, hemen hemen 2025 yılı bütçe deprem harcamalarına eşittir. 2024 ve 2025 yıllarında kurumlar vergisi hedef ve gerçekleşmesindeki sapma %30 civarında olmuştur.

Kurumlar Vergisi Bütçe Tahmin ve Gerçekleşmesi (milyar TL)

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2024 çalışması, büyük sanayi şirketleri için mali açıdan zorlu bir tablo ortaya koymuştur; reel ciolar %3,4 daralırken ihracat %2,4 artmış, zarar eden firma sayısı 96'dan 152'ye yükselmiştir. Dolayısıyla vergiye esas kazanç yaklaşık burada oran eksik sanırım azalmıştır. Benzer tespitler borsada işlem gören şirketler içinde geçerli olmuştur (Karyağdı, 2025). Sonuç olarak bu vergileri sermaye yapısı güçlü olmayan, yükümlülükleri yüksek firmaların ödediği öngörülmektedir.

Kurumlar vergisi ekonomik programın uygulandığı 2023 yılından itibaren belirgin şekilde hem reel olarak hem de gelir vergisine göre görece olarak düşüş olmuştur. Bu ise politikaların tasarımıındaki sorunlarla birlikte programın maliyetinin vergi yönlü dağılımı açısından bir eşitsizlik de yaratmıştır.

Grafik 2. Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi Tahsilatlarının Gelişimi (GSYH'ye Or.)

Kaynak: HMB verilerinden kendi hesaplamamız

2025 yılında vergi gelirleri tahsilatını kurtaran gelir vergisi tevkifatında %85'ler civarında beklenen artış olmuştur. Bütçede %37'ler seviyesinde öngörülen artışın iki kattan fazla artarak %85'ler seviyesine çıkması kurumlar vergisinden ve diğer vergilerden beklenen kaybı kısmen karşılamıştır. Burada ise **en önemli artış menkul kıymetler üzerinden yapılan stopajlardaki %200'ün üzerindeki tahsilat artışı olmuştur.** Menkul kıymet stopaj oranlarındaki artış bu kazançların kişisel gelir vergisi açısına beyannameye konu olmaması nedeniyle efektif vergi yüklerini değiştirmemekle birlikte önceki dönemlere göre kesinti oranlarındaki artış faiz politikası açısından faizlerin aşağıya düşmesini engelleyen bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Tablo 12. Gelir Vergisi Tevkifat Kalemlerindeki Tahsilatların Gelişimi

(milyar TL)	2024	2025 (GT)	2026 (B)	Artış Or. %		% Dağılım		
				2025	2026	2024	2025 (GT)	2026 (B)
Toplam Gelir Vergisi Tev.	1.427	2.637	3.272	84,8	24,1	100,0	100,0	100,0
Ücret Niteliğinde Ödemeler	891	1.279	1.646	43,5	28,8	62,5	48,5	50,3
Serbest Meslek Kazançları	34	54	68	60,8	25,0	2,4	2,1	2,1
Menkul Kıymet Gelirleri	244	799	913	226,9	14,3	17,1	30,3	27,9
Diğer	258	505	645	96,0	27,7	18,1	19,1	19,7

Not: GİB Faaliyet Raporlarında yer alan brüt dağılımlar üzerinden yaptığımız kategoriazasyonla kendi hesaplamamız, 2025'de ortalama artışlar ve politika kararları ile değişen oranlar dikkate alınmış, 2026 için ise değişen bazın devam edeceği öngörülmüştür.

2025 yılında olduğu gibi TL'deki değerlendirme ve tahminlerin iyimser yapıda olması, ithalat üzerinden alınan vergilerin de artış hızını yavaşlatma riskini gündeme getirmektedir.

Vergi gelirleri tarafında tahsilattaki azalmayı engellemek için başta ÖTV olmak üzere dolaylı vergileri artırmaya yönelik düzenlemelerin enflasyonu doğrudan yukarı çekmesi riski bulunmaktadır.

Yeniden değerlendirme oranının geçmiş yıllarda olduğu gibi enflasyonla mücadelede politika kararlığını göstermek üzere hedeflenen ortalama enflasyonla uyumlu olarak belirlenmemesi de yönetilen ve yönlendirilen fiyatlar etkisiyle programın makro hedefleriyle tutarlılığını olumsuz etkileyecektir. KİT'lerin maliyet yapılarının olumsuz etkilenmesi durumunda bütçedeki mali baskıyı azaltmak için KİT fiyatlarında yaşanacak artışlar da benzer sonucu getirecektir.

III. 2026 Bütçe Tahminleri ve Muhtemel Riskler

2026 yılı, makro parametrelerde yaşanacak olan dalgalanmalara ve sapmalara daha duyarlı ve kırılmalı bir yapıdadır. 2026 yılı için öngörülen harcama tedbirlerinin ve politika kararlarının programlandığı seviyede hayata geçirilmemesi (sosyal güvenlik ve KİT tedbirleri ile vergi tarafında kurumlar vergisi gibi belirsizlik alanlarından kaynaklı riskler), enflasyonun yılın ilk yarısında 3 puan yüksek çıkması ve kurda %10'lar seviyesinde TL'nin programlanana göre ilave değer kaybetmesi durumunda, 2026 yılı bütçe büyüklükleri izleyen tabloda gösterildiği şekilde tahmin edilmiştir. Buna göre, **bütçe açığı GSYH'ye oran olarak 0,5 puan artarak %4 seviyesine çıkmaktadır.**

Tahmini yukarı çeken, SGK ve KİT odaklı tedbirler kaynaklı cari transferler ile personel ve cari harcamaların toplamda 0,3 puanlık artıştır. Gelirlerde ise programlanana göre artan açığa katkı gelir vergisi tevkifatı, kurumlar vergisi ve ÖTV' tahsilat performansındaki risklerden gelmektedir. Özellikle kurumlar vergisi tahsilatında enflasyon düzeltilmesine yönelik uygulamadaki belirsizlikler ile büyüme performansına ve politika kararlarına bağlı ÖTV tahsilatı burada belirleyici olacaktır.

Tablo 13. Bütçe Tahmini ve Mali Etkisi

(milyar TL)	2026		% Artış		GSYH'ya Or. %	
	Bütçe	Tahmin	2026B/ 2025OVP	2026GT/ 2025OVP	2026 Bütçe	Gerç.Tah.
Harcamalar	18.929	19.088	29,0	30,1	24,5	24,7
1-Faiz Hariç Harcama	16.187	16.291	28,3	29,1	21,0	21,1
Personel Giderleri	4.907	4.933	33,6	34,3	6,4	6,4
Sosyal Güv.Kur. Devlet Pr.	600	603	33,6	34,4	0,8	0,8
Mal ve Hizmet Alımları	1.250	1.306	24,3	29,9	1,6	1,7
Cari Transferler	6.821	6.839	23,4	23,8	8,8	8,9
Sosyal Güv. Kur. Tr.	2.329	2.314	11,6	10,9	3,0	3,0
Gelir Payı	2.079	2.051	28,4	26,7	2,7	2,7
Diğer	2.413	2.474	32,7	36,0	3,1	3,2
Sermaye Giderleri	1.310	1.310	-0,5	-0,5	1,7	1,7
Sermaye Transferleri	523	523	56,5	56,5	0,7	0,7
Borç Verme	394	394	23,7	23,7	0,5	0,5
Yedek Ödenek	382	382			0,5	0,5
2-Faiz Harcamaları	2.742	2.797	33,6	36,2	3,5	3,6
Gelirler	16.216	15.969	30,1	28,1	21,0	20,7
1-Genel Bütçe Gelirleri	15.987	15.739	32,0	29,9	20,7	20,4
Vergi Gelirleri	13.783	13.632	28,4	27,0	17,8	17,6
Dolaysız Vergiler	5.281	5.203	29,1	27,2	6,8	6,7
Dolaylı Vergiler	8.503	8.429	28,0	26,8	11,0	10,9
Teşebbüs ve Mülkiyet Gel.	301	301	45,9	45,9	0,4	0,4
Alınan Bağ. ve Yard. ile Özel Gel.	103	103	-12,0	-12,0	0,1	0,1
Faizler, Paylar ve Cezalar	1.594	1.499	58,4	48,9	2,1	1,9
Sermaye Gelirleri	203	203	362,8	362,8	0,3	0,3
Alacaklardan Tahsilat	2	2	-56,3	-56,3	0,0	0,0
2-Öz. Bütç. İd.&Düz.Den.Kur.	230	230	-35,1	-35,1	0,3	0,3
Bütçe Dengesi	-2.713	-3.119	22,8	41,2	-3,5	-4,0
Faiz Dışı Denge	29	-322	-118,6	106,9	0,0	-0,4
Program Tanımlı Denge	-373	-476	-6,3	19,7	-0,5	-0,6
GSYH (milyar TL)	77.257	77.257				

Kaynak: Kendi hesaplamamız

Harcama tarafında esnek harcamaların daralması ile gelir tarafında ertelenen reformlarla vergide sınır noktaya gelinmesi, mali katkının azalması yanında mali tedbirlerin uygulanan programın makro hedefleriyle tutarlılığının istenen seviyede kurulmasını engellemektedir.

Bu süreci daha ön alıcı ve hazırlıklı bir şekilde yönetebilmek için aşağıda sıralanan önerilerin 2026 yılında kamu maliyesinde önemli olacağı değerlendirilmektedir:

- Ekonomideki dalgalanmalara hazırlıklı olmak üzere, öngörülen tedbirlere ilave olarak **GSYH'ye oran olarak 1 puanlık bir ilave mali ayarlamasının** bütçede gelir ve harcama tarafında yaratılması.
- Uygulamaya konulacak **tedbirlerin orta ve uzun vadede yapısal reform alanlarıyla ilgisinin** orta vadeli bir çerçevede kurulması.
- Enflasyonun programlanan seviye üzerine çıkması halinde net etkiyi dengeleyecek **maliye politikası tedbirlerinin otomatik çalışacağı mekanizmaların geliştirilmesi.**
- **Kamu tarafından yönetilen ve yönlendirilen fiyatların etkisinin izleyen dönemde güçlü olacağı** beklentisiyle fiyat ayarlamaları yapılırken diğer alternatiflerin öncelikle değerlendirilmesi.
- Sosyal güvenlik sistemine yönelik öngörülen prim odaklı tedbirlerin bütçenin yumuşak karnı olarak görülmesi nedeniyle burada öngörülen tedbirler ile asgari ücret ve emekli aylıklarındaki artışların yaratacağı etkiye yönelik düzenlemelerin tutarlı bir şekilde tasarlanması, izlenmesi ve karşılık veren programların uygulanması. Bu kapsamda, **7566 sayılı yasa ile gelen işverenin yükümlülüklerini artıran düzenlemelerin tekrar gözden geçirilmesi.**
- KİT'lere yönelik olmak üzere özellikle enerji fiyatlarındaki muhtemel artış riski ile kur oynaklığının yaratacağı etkinin yönetilmesi amacıyla müdahale alanlarının sistemi en az bozacak şekilde belirlenmesi.
- Programın üçüncü yılında, programın uygulanmasından olumsuz etkilenen kırılgan gruplara yönelik olmak üzere **GSYH'nin %1'i seviyesindeki bir kaynağın sosyal güvenlik ağı modeli çerçevesinde, istihdamı da teşvik edecek şekilde aktarılması.** Bu anlamda özellikle sosyal desteklerin istihdam boyutunun da güçlendirilmesi için asgari ücret tartışmalarında prim teşvikleri yanında ücretle yoksulluk arasındaki açığı kapatmaya yönelik **negatif gelir vergisi uygulaması.**

Nitekim, IMF 4 madde kapsamında kasım sonunda gerçekleştirdiği Türkiye ziyaretinin ardından açıkladığı sonuç bildirgesinde, enflasyonu TCMB hedefleriyle uyumlu bir düzeye indirmek ve şoklara karşı direnç oluşturmak için ilave politika çabası gerektiğinin altını çizmiştir. Açıklamada, enflasyon beklentilerindeki artışın, varlık fiyatları üzerinden yüksek gelirli haneleri orantısız biçimde destekleyerek gelir ve servet eşitsizliklerini artırdığına dikkat çekilmiştir. Bu çerçevede IMF, daha güçlü bir sosyal güvenlik ağının yüksek enflasyonun ekonomik ve sosyal maliyetlerini dengeleyerek Türkiye'yi daha dirençli ve sağlam bir patikaya taşıyacağını belirtmektedir. Ayrıca, yapısal nitelik taşıyan gelir ve harcama tedbirleriyle yaratılacak, GSYH'nin yaklaşık yüzde 1'i düzeyindeki mali alanın, program döneminde yoksul kesimlerin artan yaşam maliyetlerinin etkilerini hafifletecek sosyal önceliklere yönlendirilebileceği ifade edilmektedir.

Sonuç olarak **IMF de, Türkiye'nin yaşadığı reform/program yorgunluğuna rağmen enflasyonu kalıcı biçimde düşürmek ve ekonomiyi sağlıklı bir büyüme patikasına oturtmak için yapısal reformlarla desteklenen daha sıkı maliye ve sıkı para politikası uygulaması gerektiğini söylemektedir.**